

Romatolojik Hastalıklarda Tedavi Öncesi Değerlendirme

**Dr. Mehmet Engin Tezcan
28.4.23**

- 1) Biyokimyasal parametreler
- 2) Tam kan sayımı
- 3) İdrar tetkiki
- 4) Akciğer grafisi
- 5) Komorbiditeler
- 6) Hepatit
- 7) Enfeksiyon
- 8) Kemik sağlığı
- 9) Konsepsiyon önerileri

Biyokimyasal parametreler

GFR ilaç ve doz seçiminde etkili olabilir.

Biyokimyasal parametreler

Metotreksat GFR < 60 ml/dk doz ayarlanmalı

GFR:15-60 ml/dk %50

GFR < 15 ml/dk %30

Pratikte 60 ml/dk altında dikkatli ve 10 mg/hafta (4 tablet) geçmeyecek şekilde başlanması uygun

Biyokimyasal parametreler

Sülfosalazin GFR < 60 ml/dk dikkat

Titre ederek başladığımız için yakın takip

Hidroksiklorokin GFR ile paralel daha yakın göz takibi

Glukokortikoid tedavileri enfeksiyon risk açısından

Biyokimyasal parametreler

Leflunamid tedavisi ile doz ayarlaması gerekmez

Yine de daha sık takip

Azatiopurine GFR<30 ml/dk'a kadar aynı dozda verilebilir

Mikofenolat mofetil < 60 ml/dk sonrası dikat. 2 gr/gün dozuna aşmamalı

Biyolojik ilaçlar, enfeksiyon riski artış

Biyokimyasal parametreler

Transaminazlar ilaç ve doz seçiminde etkili

Biyokimyasal parametreler

Metotreksat karaciğer fibrozisi ile ilişkili ve hepatosteatoz varlığında artmış risk

Düşük doz veya alternatif

Kronik karaciğer kaçınmak lazım

NASH ancak transminazlar normal ise düşük doz

Biyokimyasal parametreler

Leflunamide kronik karaciğer problemleri ve transaminaz $> \times 2$ kat dikkat

Kontrolde yükselirse doz azaltılabilir. (20 mg > 10 mg)

Mikofenolat mofetil

Yakın takip, etkili formu artabilir.

Tam Kan Sayımı

Kemik iliği rezervi düşük özellikle yaşı hastalarda daha yakın takip

Metotreksat, sitopeni riski yanlış kullanma ve TMP-SX ile dikkat

Leflunamid

Sülfosalazin ilk dönem

Hidroksiklorokin, steroid güvenli

Azatiopürine>>> Thiopurine S-methyltransferase (TPMT) eksikliđinde

Tam Kan Sayımı

Siklofosamid 10-15. günde

JAK inhibitörleri

Mikofenolat mofetil dikkat (ilk 6 ay içinde)

İdrar tetkiki

Proteinüri ve hematüri varlığı dikkat

Böbrek tutulumu açısından uyarıcı olabilir

RTA açısından tanı

Akciğer grafisi

Hastalıklar tanı anı veya seyrinde akciğer tutulumu gelişebilir. Bazal akciğer grafisi

Tbc ve enfeksiyon varlığı

Komorbiditeler ve ilaç etkileşimleri

Mutlaka etkileşimlere bakılmalı

İlaç seçiminde etkili olabiliyor. Multiple komorbidite immunsupressif dikkat

HT, hiperlipidemi, DM özellikle dikkat.
İnflamatuvar hastalıklar en sık ölüm nedeni
kardiyovasküler hastalıklar

Komorbiditeler ve ilaç etkileşimleri

Siklosporine $\leftrightarrow$ Kolşisin

Warfarin $\leftrightarrow$ Azatiopurine

Kolşisin $\leftrightarrow$ Statin

Kolşisin $\leftrightarrow$ Klaritromisin

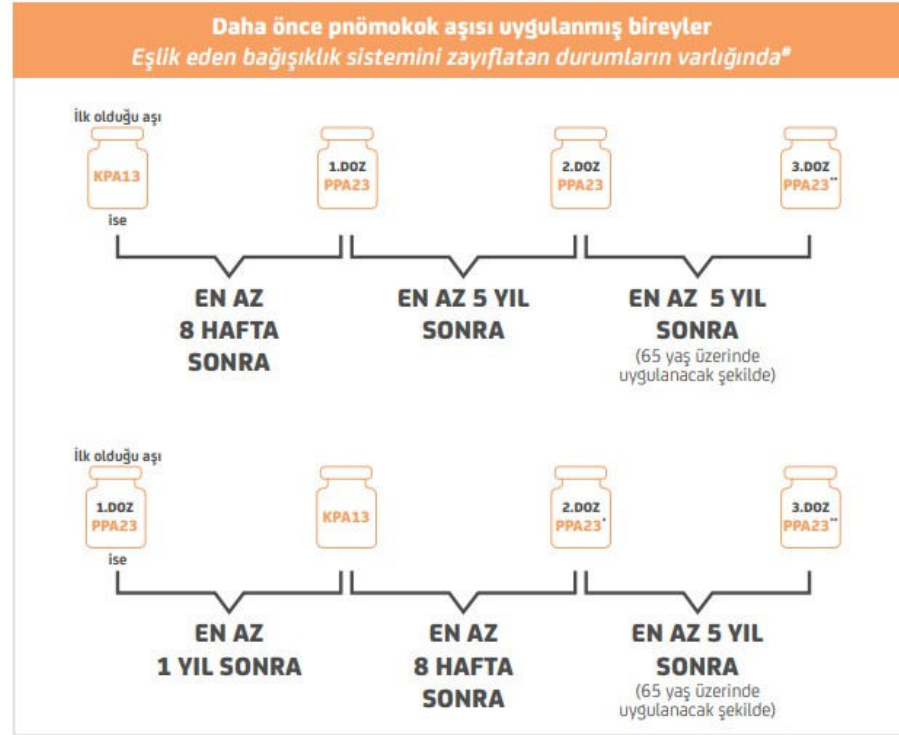
Erişkin aşılama

Hepatit B serolojisi >> Bağışıklık yoksa 0-1-6.
aylarda aşılama

Yıllık influenza aşısı

Erişkin aşılama

Erişkin aşılama

Tedaviye başlamadan 2 hafta önce uygulanması ile aşı etkinliği artar.

Hepatit

İnaktif veya taşıyıcıda profilaksi düşünülebilir.
(HBs-Ag, Anti-Hbc Ig G ve Anti-Hbs, anti-HCV)

Yüksek riskli	Orta riskli	Düşük riskli
>%10	%1-10	<%1

Serolojik duruma göre reaktivasyon riskleri

Risk durumu	Seroloji
Yüksek	HBsAg pozitif, HBeAg pozitif/negatif, HBV DNA>2000 İÜ/ml
Orta	HBsAg negatif, Anti-HBc IgG pozitif, Anti-HBs negatif
Düşük	HBsAg negatif, Anti-HBc IgG pozitif, Anti-HBs pozitif

Hepatit

Yüksek risk >>> Rituksimab ve prednisolone eşdeğeri >20 mg/gün

Orta risk >>> Biyolojik ve ileri tedaviler

Düşük risk >>> Metotreksat, azatiopurine ve leflunamide

Ancak hepsinde profilaksi yapıyoruz.
Sülfosalazin ve hidroklorokin gerek yok

Hepatit

Profilaksi 2 hafta önce başlamak ideal. Aynı anda da başlanabilir.

Tedavi sonrası 12 ay devam

Entakavir ve tenofovir

Hepatit

Hepatit C pozitif hastalarda bazal HCV RNA

Tedavide KcFT ve HCV RNA takibi

HIV taraması en azından biyolojik DMARD'lar
öncesi akılda tutulmalı

Enfeksiyon

Aktif enfeksiyon sırasında hayatı tehdit eden durumlar dışı ertelenebilir.

Tbc Dikkat!!! (PPD/Quantiferon/PAAG)

Prednisiolone >15 mg/gün >1 ay
TNF-alfa inhibitörleri

Isoniazid 6 ay

Rifampisin 4 ay

Enfeksiyon

Pnömosistis Jirovecii profilaksisi

Steroid > 15-30 mg ve >2-4 haftadan uzun
Siklofosamid

TMP/SX (800/160 mg'lık fort tableti haftada üç
kez)

Konsepsiyon/Emzirme

Gebelik varlığı ve isteği tedavide önemli

Leflunamide 2 yıl veya aktif
kömür/kolestramin ile temizleme

Metotreksat/MMF/Siklofosfamid/Non-anti-
TNF ileri tedaviler ön planda tercih edilmez.

Konsepsiyon/Emzirme

Emzirme

Leflunamide/Metotreksat/MMF/
Siklofosfamid/Non-anti-TNF ileri tedaviler ön
planda tercih edilmez.

Osteoporoz risk faktörleri

Kadın

Postmenopozal

İleri yaş

Sedanter yaşam

Aile atipik kırık veya OP bağlı kırık hikayesi

Sigara ve alkol tüketimi

Ca ve Vit D 1200 mg/800-1000IU

Kemik Sağlığı

Prednisiolone eşdeğeri $> 7.5\text{mg/gün}$ ve > 3 ay ise dikkat

Bazal ve yıllık KMD

Kalsiyum desteęi

Glukokortikoidler

Tedavi öncesi nelere dikkat edelim?

Kronik infeksiyonlar (Tbc, hepatit B ve C)

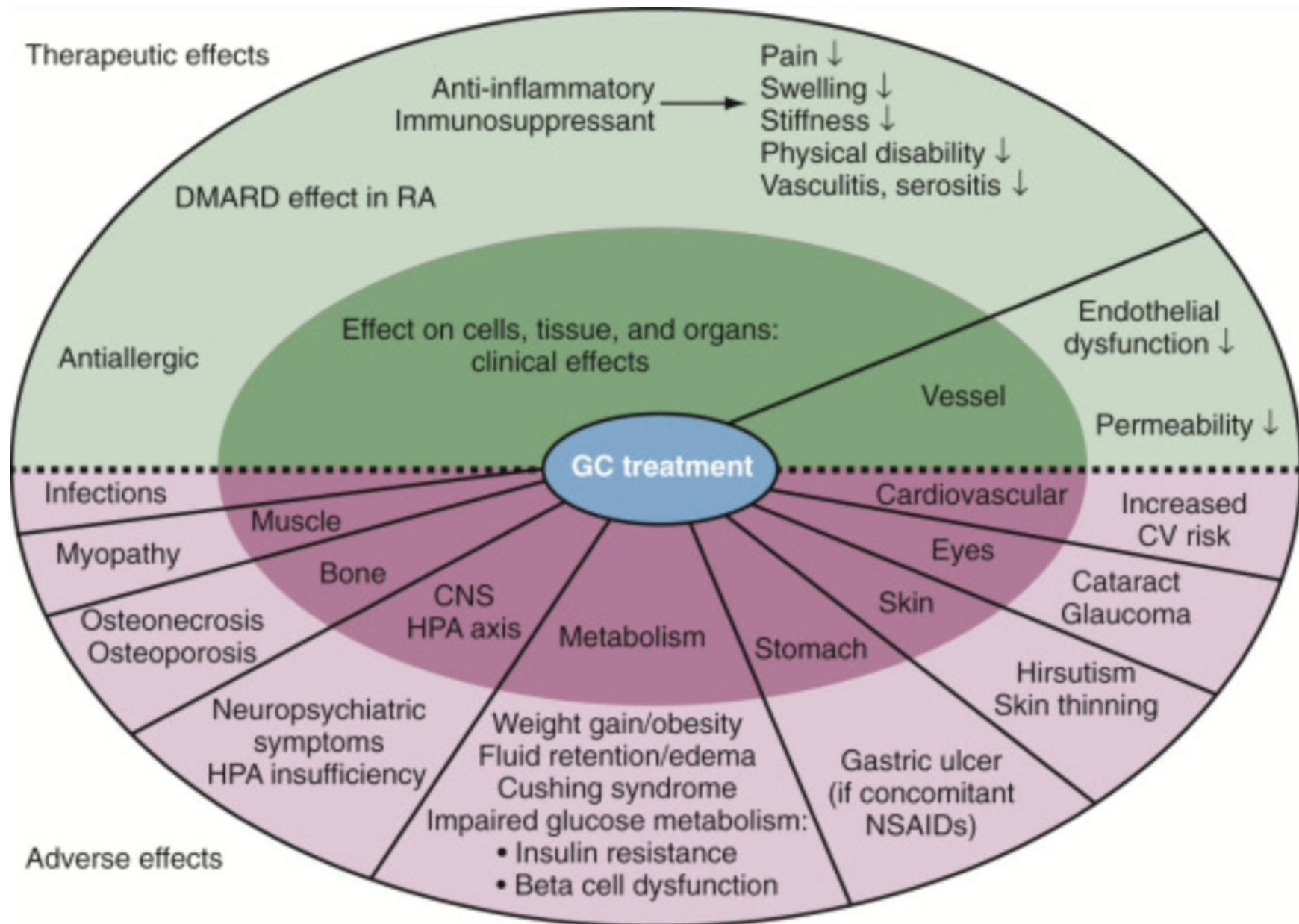
Glukoz intoleransı (açlık şekeri)

Osteoporoz (3 aydan uzun veya >7,5 mg kritik)

Gastrointestinal erozif hastalıklar

Hipertansiyon/Kardiyovasküler risk

Mental değerlendirme

Diğer

Seronegatif inflamatuvar durumlarda, alttan neoplazi veya kronik enfeksiyon çıkabilir

Aksiyel tutulumlarda brucella akla gelmeli

Eklem tutulumu varsa bazal grafiler ayırıcı tanı ve takipte rol oynayabilir

Diğer

TEŞEKKÜRLER

